

АГРОЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТАНУ ҐРУНТІВ РІВНЕНСЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Яковчук А.О., студентка 4курсу
Національний університет водного господарства та природокористування
Фурман В.М., доцент НУВГП, науковий керівник
м. Рівне, вул. Соборна, 11, Україна
agroosvita_rivne@ukr.net*

Аналізуючи літературні джерела можна зробити висновок, що для умов Рівненської області загалом проведена агроекологічна оцінка стану ґрунтів, а от конкретної детальної оцінки стану ґрунтів Рівненського району відсутня. Це і послужило темою наших досліджень.

В основу методики наших досліджень покладено нормативні рівні врожайності зернових культур за агровиробничими групами ґрунтів з урахуванням гранулометричного складу, еродованості, гідроморфності, реакції ґрунтового розчину та інших показників. Всього обстежено 40965 га сільськогосподарських угідь. При польовому обстеженні ґрунтів відібрано змішані зразки, в кожному з яких визначалися рН сольової витяжки, рухомі форми фосфору і обмінного калію, легкогідролізованого азоту, гумусу, мікроелементів та інших показників. Аналіз ґрунтових зразків проводився на автоматизованій лінії АСВА- П(к) в аналітичній лабораторії Рівненського центру «Облдержродючість» за загальноприйнятими методиками.

В результаті обстеження ґрунтового покриву Рівненського району, Рівненської області виявлено 75 різновидів ґрунту, які об'єднані в 13 агровиробничих груп, найбільш поширеними ґрунтами району є: дерново-підзолисті глинисто-піщані на піщаних відкладах площа яких складає 1544 га, що становить 3,7% від обстежуваної площі; світло-сірі та сірі опідзолені легкосуглинкові, які займають площу 5951,6 га, що становить 14,6% від обстежуваної площі, темно-сірі опідзолені легкосуглинкові, які займають 157472,2 га або 39,7% від обстежуваної площі та чорноземи типові малогумусні легкосуглинкові, які займають 4241,3 га або 10,4% від обстежуваної площі. По результатах ґрунтових обстежень складена крупномасштабна ґрунтова карта Рівненського району Рівненської області.

Аналізуючи зміну кислотності ґрунтів отримано, що дерново-підзолисті глинисто-піщані на піщаних відкладах ґрунти за кислотністю розподіляються наступним чином: сильно кислі (4,1-4,5) займають 13,1% площі, середньокислі (4,6-5,0)- 13,5% площі, слабокислі (від 5,1 до 5,5) – 34,6% площі, близькі до нейтральних (від 5,6 до 6,0)- 11,5% площі та нейтральні (від 6,0 до 7,0)- 43,5% площі цих ґрунтів. Сірі-опідзолені легкосуглинкові за кислотністю розподілені так: середньокислі (4,6-5,0) займають 13,0% площі, слабокислі (від 5,1 до 5,5) – 15,4% площі, близькі до нейтральних (від 5,6 до 6,0) – 31,5% площі, нейтральні (від 6,0 до 7,0)- 44,3% площі ґрунтів. Темно-сірі опідзолені легкосуглинкові згідно даних обстежень розподілені: середньокислі (4,6-5,0) займають 13,1% площі, слабокислі (від 5,1 до 5,5) – 16,9% площі, близькі до нейтральних (від 5,6 до 6,0)- 22,5% площі, нейтральні (від 6,0 до 7,0)- 44,6% та слаболужні (7,1-7,5)- 11,4% площі даних ґрунтів.

Чорноземи типові малогумусні легкосуглинкові за реакцією ґрунтового розчину розподілені наступним чином: середньокислі (4,6-5,0) займають 17,1% площі, слабокислі (від 5,1 до 5,5) – 18,7% площі, близькі до нейтральних (від 5,6 до 6,0)- 22,5% площі, нейтральні (від 6,0 до 7,0)- 44,6% площі, та середньо лужні (від 7,6 до 8,0) 11,4% площі цих ґрунтів.

Аналізуючи стан еродованості ґрунтів за останні 10 років встановлено, що найменша інтенсивність ерозійних процесів спостерігається на чорноземах типових малогумусних легкосуглинкових, де площа сильнозмитих ґрунтів збільшилась на 0,48%, темно-сірі опідзолені легкосуглинкових на 0,78% і світло-сірих опідзолених легкосуглинкових на 0,83%. В обстежуваних ґрунтах визначено вміст гумусу та реакція ґрунтового розчину.

Аналізуючи вміст гумусу в основних типах ґрунту за останні 10 років свідчить про дегуміфікацію у всіх проаналізованих ґрунтах. Аналогічні змінам вмісту гумусу в ґрунті спостерігаються закономірності в змінах по вмісту NPK, мікроелементів та реакції ґрунтового розчину.

Отримані результати можна рекомендувати для проведення моніторингу ґрунтового покриву Рівненського району. Для припинення деградаційних явищ в ґрунтах Рівненського району рекомендується запровадити раціональну структуру посівних площ, впровадження ґрунтозахистного обробітку та проти ерозійних заходів, внесення органічних та мінеральних добрив, а також вапнування ґрунтів, які цього потребують.